

2

Права детета и малолетничко правосуђе

одабрани
међународни
инструменти

**Опциони
протоколи уз
Конвенцију о
правима детета**

Права детета и малолетничко правосуђе

одабрани
међународни
инструменти

**Опциони
протоколи уз
Конвенцију о
правима детета**

■ Ово је једна од седам свезака које чине комплет „Права детета и малолетничко правосуђе - одабрани међународни инструменти”.

Оригинални превод са енглеског: Центар за права детета - Београд

Лектуру и коректуру обезбедио је УНИЦЕФ.

Садржај

- **Уводни текст** _____ **6**

- **Опциони протокол уз
Конвенцију о правима детета о
учешћу деце у оружаним сукобима** _____ **8**

- **Опциони протокол уз Конвенцију
о правима детета о продаји деце, дечијој
проституцији и дечијој порнографији** _____ **14**

Опционини протокол уз Конвенцију о правима детета о учешћу деце у оружаним сукобима и Опциони протокол уз Конвенцију о правима детета о продаји деце и дечијој порнографији

Уводни текст

Два Опциона протокола уз Конвенцију о правима детета су укључена у ову публикацију, премда не утичу непосредно на малолетничко правосуђе. Генерална скупштина УН усвојила је два протокола 25. маја 2000. године како би приступила решавању два проблема: 1) учешћа деце у оружаним сукобима и 2) трговине децом, дечије проституције и дечије порнографије. Оба протокола су саставни део Конвенције и ваља их читати у светлу четири темељна принципа: 1) одсуство дискриминације, 2) најбољи интерес детета, 3) право детета на живот, опстанак и развој, и 4) поштовање ставова детета (право детета на учешће).

Србија и Црна Гора ратификовала је Опциони протокол уз Конвенцију о правима детета о учешћу деце у оружаним сукобима 31. јануара 2003. Овај протокол забрањује обавезну регрутацију деце која су млађа од осамнаест година и налаже да се узраст у којем деца могу непосредно учествовати у оружаним сукобима са петнаест повиси на осамнаест година.

Овај протокол такође налаже државама потписницама да после ратификације назначе узраст у којем је дозвољено добровољно регрутовање у војску и тражи од држава потписница да изјаве које ће кораке предузети како би спречиле обавезну или принудну регрутацију.

Што се тиче Опционог протокола Конвенције о правима детета о трговини децом, дечијој проституцији и дечијој порнографији, Савезна Република Југославија (сада Србија и Црна Гора) ратификовала га је 10. октобра 2002. Овај протокол наглашава потребу да државе потписнице донесу кривичне законе за дела као што су трговина децом, незаконито усвајање, дечија проституција и порнографија. Овај протокол такође наглашава потребу за међународном сарадњом и акцијама усмереним на јачање свести јавности у циљу боље заштите деце од таквих озбиљних кривичних дела.

Опциони протокол уз Конвенцију о правима детета о учешћу деце у оружаним сукобима

Државе уговорнице овог Протокола,

подстакнуте великом подршком Конвенцији о правима детета, показујући општу решеност у настојању за унапређењем и заштитом права детета,

поново потврђујући да права деце захтевају специјалну заштиту и позивајући на непрестано побољшање положаја деце без разлике, као и на њихов развој и образовање у условима мира и безбедности,

узнемирене због штетног и широко распрострањеног утицаја оружаних сукоба на децу и дугорочних последица које такви сукоби имају на трајан мир, безбедност и развој,

осуђујући одабирање деце за циљеве у ситуацијама оружаног сукоба и директне нападе на објекте који су заштићени међународним правом, укључујући места где обично борави знатан број деце, као што су школе и болнице,

констатујући усвајање Римског статута Међународног кривичног суда, посебно квалификовање као ратног злочина регрутације или мобилизације деце млађе од 15 година или употребу деце као активних учесника у непријатељствима у међународним и немеђународним оружаним сукобима,

сматрајући зато да ради јачања даљег спровођења права признатих Конвенцијом о правима детета постоји потреба да се повећа заштита деце од учествовања у оружаном сукобу,

констатујући да је у члану 1 Конвенције о правима детета утврђено да је, за потребе те Конвенције, дете свако људско биће које није навршило осамнаест година живота, уколико се, по закону који се примењује на дете, пунолетство не стиче раније,

уверене да ће Опционини протокол уз Конвенцију, којим се подиже старосна граница за регрутовање лица у оружане снаге и њихово учешће у непријатељствима, ефикасно допринети спровођењу принципа да ће у свим активностима које се тичу деце најбољи интереси детета бити од првенственог значаја,

констатујући да је на двадесет шестој Међународној конференцији Црвеног крста и Црвеног полумесеца у децембру 1995. године између осталог пре-

поручено да стране у сукобу предузимају све могуће кораке како би се обезбедило да деца млађа од 18 година не учествују у непријатељствима,

поздрављајући једногласно усвајање, у јуну 1999. године, Конвенције бр. 182 Међународне организације рада о забрани и хитним акцијама за укидање најгорих облика дечјег рада, којом се, између осталог, забрањује присилна или обавезна регрутација деце ради њиховог искоришћавања у оружаном сукобу,

осуђујући с највећом забринутошћу регрутацију, обучавање и искоришћавање деце у непријатељствима, унутар и изван државних граница, од стране оружаних група које нису оружане снаге државе, и признајући одговорност оних који регрутују, обучавају и користе децу у ове сврхе,

подсећајући на обавезу сваке стране у оружаном сукобу да се придржава одредаба међународног хуманитарног права,

наглашавајући да овај Протокол није у супротности са циљевима и принципима садржаним у Повељи Уједињених нација, укључујући члан 51, и са релевантним нормама хуманитарног права,

имајући на уму да услови мира и безбедности, засновани на пуном поштовању циљева и принципа садржаних у Повељи, као и поштовање важећих инструмената о људским правима, представљају незаобилазни фактор за пуну заштиту деце, нарочито током оружаних сукоба и стране окупације,

признајући посебне потребе деце која су због свог економског или социјалног статуса, или због пола, нарочито подложна регрутацији или искоришћавању у непријатељствима која су у супротности са овим Протоколом,

имајући на уму нужност уважавања суштинских економских, социјалних и политичких разлога за укључивање деце у оружане сукобе,

уверене у потребу јачања међународне сарадње у спровођењу овог протокола, као и јачања физичке и психосоцијалне рехабилитације и друштвене реинтеграције деце која су жртве оружаног сукоба,

подстичући учешће заједнице и, нарочито, деце и детета жртве у ширењу информативних и образовних програма који се тичу спровођења Протокола,

сагласиле су се о следећем:

Члан 1

Државе уговорнице ће предузети све могуће мере како би се обезбедило да припадници њихових оружаних снага који још нису навршили 18 година не узимају директно учешће у непријатељствима.

Члан 2

Државе уговорнице ће обезбедити да лица која још нису навршила 18 година не подлежу обавезној регрутацији у оружане снаге.

Члан 3

1. Државе уговорнице ће подићи минималну старосну границу за добровољну регрутацију лица у државне оружане снаге у односу на ону постављену у члану 38, став 3, Конвенције о правима детета, имајући у виду принципе садржане у том члану и признајући да, у складу са Конвенцијом, лица млађа од 18 година имају право на посебну заштиту.
2. Свака држава уговорница ће депоновати обавезујућу изјаву након ратификације или приступања овом Протоколу, у којој ће предвидети минималну старосну границу од које ће бити дозвољена добровољна мобилизација у државне оружане снаге, као и опис гаранција које је она усвојила како би се обезбедило да таква мобилизација не буде принудна или присилна.
3. Државе уговорнице које дозволе добровољну регрутацију у државне оружане снаге лицима млађим од 18 година гарантоваће да ће као минимум обезбедити:
 - а) да таква регрутација буде стварно добровољна;
 - б) да таква регрутација буде спроведена уз изричито пристанак родитеља или законских старатеља тог лица;
 - в) да су та лица у потпуности информисана о обавезама које произилазе из такве војне службе;
 - г) да та лица обезбеде поуздан доказ о својим годинама пре него што буду примљена у државну војну службу.
4. Свака држава уговорница може у било ком тренутку да поткрепи своју изјаву упућивањем обавештења о томе Генералном секретару Уједињених нација, који ће обавестити све државе уговорнице. Такво обавештење ће ступити на снагу даном пријема од стране Генералног секретара.
5. Захтев за подизање старосне границе из става 1 овог члана не односи се на школе којима руководе или су под контролом оружаних снага државе уговорнице, уз примену чланова 28 и 29 Конвенције о правима детета.

Члан 4

1. Оружане групе које нису оружане снаге државе не би требало, под било којим околностима, да регрутују или искоришћавају у непријатељствима лица млађа од 18 година.
2. Државе уговорнице ће предузети све могуће мере да спрече регрутацију и искоришћавање, укључујући и усвајање неопходних законских мера да такве поступке забране или квалификују као кривично дело.
3. Примена овог члана неће утицати на правни статус било које стране у оружаном сукобу.

Члан 5

Ништа се из овог Протокола неће сматрати основом за искључивање одредаба права државе уговорнице, или међународних инструмената, или међународног хуманитарног права, које су погодније за остваривање права детета.

Члан 6

1. Свака држава уговорница ће предузети све неопходне законске, административне и друге мере како би се, у оквиру њене надлежности, обезбедило делотворно спровођење одредаба овог Протокола.
2. Државе уговорнице се обавезују да принципе и одредбе овог Протокола учине широко познатим и да их промовишу путем одговарајућих средстава, како одраслима, тако и деци.
3. Државе уговорнице ће предузети све могуће мере да обезбеде да лица која су у оквиру њихових надлежности регрутована и искоришћавана у непријатељствима, у супротности са овим Протоколом, буду демобилисана или на други начин отпуштена из војне службе. Државе уговорнице ће, када буде неопходно, таквим лицима пружити сву одговарајућу помоћ за физички и психички опоравак и друштвену реинтеграцију.

Члан 7

1. Државе уговорнице ће сарађивати у спровођењу овог Протокола, укључујући сарадњу у спречавању свих активности супротних Протоколу и у рехабилитацији и друштвеној реинтеграцији лица која су жртве активности супротних Протоколу, укључујући техничку сарадњу и финансијску помоћ. Ова помоћ и сарадња ће се одвијати уз консултације са заинтересованим државама уговорницама и релевантним међународним организацијама.
2. Државе уговорнице, које имају могућност да то учине, пружиће ову помоћ кроз постојеће мултилатералне, билатералне или друге програме или, између осталог, кроз добротворни фонд који би био установљен у складу с правилима Генералне скупштине.

Члан 8

1. Свака држава уговорница ће, у року од две године по ступању на снагу овог Протокола за дотичну државу уговорницу, поднети извештај Комитету за права детета у којем ће пружити свеобухватне информације о мерама које је предузела на спровођењу одредаба Протокола, укључујући мере предузете за спровођење одредаба везаних за учешће

и регрутацију.

2. Након подношења свеобухватног извештаја, свака држава уговорница ће у извештаје који се подносе Комитету за права детета, у складу с чланом 44 Конвенције, укључити и све друге информације везане за спровођење Протокола. Друге државе уговорнице Протокола подносиће извештај једном у пет година.
3. Комитет за права детета може да тражи од држава уговорница додатне информације које су битне за спровођење овог Протокола.

Члан 9

1. Овај Протокол је отворен за потписивање свим државама које су уговорнице или потписнице Конвенције.
2. Овај Протокол подлеже ратификацији или је отворен за приступање свакој држави. Инструменти о ратификацији или приступању биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација.
3. Генерални секретар, у својству депозитара Конвенције и Протокола, обавестиће све државе уговорнице Конвенције и све државе које су потписале Конвенцију о сваком инструменту у којем је садржана изјава у складу с чланом 3.

Члан 10

1. Овај Протокол ће ступити на снагу 3 месеца након депоновања десетог инструмента о ратификацији или приступању.
2. За сваку државу која ратификује овај Протокол или му приступи по његовом ступању на снагу, Протокол ће ступити на снагу месец дана након датума депоновања инструмента о ратификацији или приступању те државе.

Члан 11

1. Свака држава потписница може да откаже овај Протокол у било ком тренутку писменим обавештењем упућеним Генералном секретару Уједињених нација, који ће о томе обавестити друге државе уговорнице Конвенције и све државе које су је потписале. Отказивање ће ступити на снагу годину дана након датума пријема обавештења од стране Генералног секретара. Уколико, међутим, након истека те године држава која отказује Протокол уђе у оружани сукоб, отказивање неће ступити на снагу пре окончања оружаног сукоба.
2. Такво отказивање неће имати дејство у односу на ослобађање државе уговорнице обавеза из овог Протокола у погледу било каквог чина који се деси пре датума ступања на снагу отказивања. То отказивање такође ни на који начин неће ићи на штету разматрања неког питања које је Комитет о правима детета започео пре датума ступања на снагу отказивања.

Члан 12

1. Свака држава уговорница може да предложи амандман и да га достави Генералном секретару Уједињених нација. Генерални секретар ће потом проследити предложени амандман државама уговорницама са захтевом да укажу да ли желе конференцију држава уговорница у циљу разматрања и гласања о предлозима. У случају да се, у року од четири месеца од датума слања предлога, најмање једна трећина држава уговорница определи за такву конференцију, Генерални секретар ће сазвати конференцију под покровитељством Уједињених нација. Сваки амандман усвојен већином присутних држава уговорница које су гласале на конференцији биће поднет на одобрење Генералној скупштини Уједињених нација.
2. Амандман усвојен у складу са ставом 1 овог члана ступиће на снагу када га одобри Генерална скупштина Уједињених нација и када га прихвате две трећине држава уговорница.
3. Када амандман ступи на снагу, обавезиваће оне државе уговорнице које су га прихватиле, док ће остале државе уговорнице и даље бити обавезане одредбама овог Пототола и било којим ранијим амандманом који су прихватиле.

Члан 13

1. Овај Протокол, чији су текстови на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику једнако веродостојни, биће депонован у Архиви Уједињених нација.
2. Генерални секретар Уједињених нација послаће оверене примерке овог Протокола свим државама уговорницама Конвенције и свим државама које су потписале Конвенцију.

Опциони протокол уз Конвенцију о правима детета о продаји деце, дечијој проституцији и дечијој порнографији

Државе уговорнице овог Протокола,

имајући у виду да би, ради даљег постизања циљева Конвенције о правима детета и спровођења њених одредаба, а посебно чланова 1, 11, 21, 32, 33, 34, 35 и 36, било прикладно да се прошире мере које државе уговорнице треба да предузму како би гарантовале заштиту детета од продаје деце, дечије проституције и дечије порнографије,

имајући такође у виду да Конвенција о правима детета признаје право детета да буде заштићено од економског искоришћавања и од обављања било ког посла који би могао да буде опасан, који би ометао школовање детета или би био штетан по његово здравље, физички, ментални, духовни, морални или друштвени развој,

дубоко забринуте значајним и растућим међународним прометом деце у сврху продаје деце, дечије проституције и дечије порнографије,

дубоко забринуте раширеном и континуираном праксом сексуалног туризма, што посебно погађа децу, будући да та пракса непосредно подстиче продају деце, дечију проституцију и дечију порнографију,

прихватајући да је један број посебно осетљивих група, укључујући девојчице, изложен већем ризику сексуалног искоришћавања и да су девојчице непропорционално заступљене међу сексуално искоришћенима,

забринуте због све веће доступности дечије порнографије на Интернету и у другим технологијама у развоју и позивајући се на Конференцију о борби против дечије порнографије на Интернету, одржаној у Бечу 1999. године, а посебно на њен закључак којим позива на универзалну инкриминацију производње, дистрибуције, извоза, преноса, увоза, намерног поседовања и рекламирања дечије порнографије, и наглашавајући значај тешње сарадње и партнерства између влада и Интернет индустрије,

верујући да ће укидање продаје деце, дечије проституције и дечије порнографије бити лакше ако се усвоји холистички приступ, уз наглашавање фактора који томе доприносе, укључујући недовољну развијеност, сиро-

маштво, привредне диспаритете, неједнаку друштвено-економску структуру, нефункционалне породице, недостатак образовања, миграцију из села у град, дискриминацију међу половима, неодговорно сексуално понашање одраслих, штетне традиционалне обичаје, оружане сукобе и промет децом, **верујући** исто тако да су потребни напори на јачању свести јавности, како би се међу потрошачима смањила потражња за продајом деце, дечијом проституцијом и дечијом порнографијом, и даље верујући у значај јачања глобалног партнерства међу свим чиниоцима и у значај бољег спровођења закона на националном нивоу,

констатујући одредбе међународних правних докумената релевантних за заштиту деце, укључујући Хашку конвенцију о заштити деце и сарадњи у вези са међународним усвојењем, Хашку конвенцију о грађанским аспектима међународне отмице детета, Хашку конвенцију о јурисдикцији, примењивом праву, признавању, спровођењу и сарадњи у погледу родитељске одговорности и мера за заштиту деце, те Конвенцију Међународне организације рада бр. 182 о забрани и хитној акцији за сузбијање најтежих облика дечијег рада,

охрабрене огромном подршком Конвенцији о правима детета којом се показује постојеће широко опредељење за унапређење и заштиту права детета,

прихватајући значај спровођења одредаба Програма акције за спречавање продаје деце, дечије проституције и дечије порнографије, Декларације и Агенде за акцију, усвојених на Светском конгресу против комерцијалне сексуалне експлоатације деце, одржаном у Стокхолму од 27. до 31. августа 1996. године, и других релевантних одлука и препорука одговарајућих међународних тела,

посвећујући дужну пажњу значају традиција и културних вредности сваког народа у заштити и обезбеђивању складног развоја детета,

сагласиле су се о следећем:

Члан 1

Државе уговорнице ће забранити продају деце, дечију проституцију и дечију порнографију, као што је предвиђено овим Протоколом.

Члан 2

У смислу овог Протокола:

- a) продаја деце значи било коју радњу или трансакцију којом неко лице или нека група лица пребацује дете некоме другоме за новчану или било какву другу накнаду;
- b) дечија проституција значи коришћење детета у сексуалним активностима за новчану или било какву другу накнаду;
- v) дечија порнографија значи било какво представљање, било којим средством, неког детета укљученог у стварне или симулиране експлицитне сексуалне активности или било какав приказ делова тела неког детета који могу да изазову сексуално узбуђење.

Члан 3

1. Свака држава уговорница ће обезбедити да, као минимум, следеће радње и делатности буду у пуној мери обухваћене њеним кривичним или казним законом, без обзира да ли су таква дела извршена у земљи или транснационално, односно на индивидуалној или организованој основи:
 - (a) у контексту продаје деце као што је дефинисано у члану 2:
 - 1) нуђење, испорука или прихватање, било којим средствима, неког детета у сврху:
 - сексуалне експлоатације детета;
 - пребацивања органа детета ради остваривања профита;
 - ангажовања детета у оквиру принудног рада;
 - 2) неодговарајуће навођење, у својству посредника, на пристанак да се усвоји неко дете кршењем важећих инструмената међународног права о усвајању;
 - (b) нуђење, добијање, набављање или обезбеђивање неког детета за потребе дечије проституције, као што је дефинисано у члану 2;
 - (v) производња, дистрибуција, ширење, увоз, извоз, нуђење, продаја или поседовање, у горње сврхе, дечије порнографије, као што је дефинисано у члану 2.

2. У зависности од одредаба националног закона државе уговорнице, исто ће важити и за покушај да се почине наведена дела и за саучествовање или учешће у било ком од наведених дела.
3. Свака држава уговорница ће инкриминисати такве незаконите радње одговарајућим казнама које узимају у обзир њихову тешку природу.
4. У зависности од одредаба свог националног закона, свака држава уговорница предузима мере, тамо где је то прикладно, да утврди одговорност правних лица за незаконите радње утврђене у ставу 1 овог члана. У зависности од правних принципа државе уговорнице, таква одговорност правних лица може бити кривична, грађанска или управна.
5. Државе уговорнице предузимају све одговарајуће правне и управне мере како би обезбедиле да сва лица укључена у поступак усвојења неког детета делују у складу са важећим међународним правним документима.

Члан 4

1. Свака држава уговорница предузеће потребне мере како би се утврдила њена надлежност над незаконитим радњама поменутим у члану 3, став 1, када се незаконите радње чине на њеној територији, броду или у авиону регистрованом у тој држави.
2. Свака држава уговорница може да предузима потребне мере како би се утврдила њена надлежност над незаконитим радњама поменутим у члану 3, став 1, у следећим случајевима:
 - (а) када је наводни прекршилац држављанин те државе или лице које има боравиште на њеној територији;
 - (б) када је жртва држављанин те државе.
3. Свака држава уговорница такође предузима мере које могу бити потребне како би се утврдила надлежност над горепоменутим незаконитим радњама, када је наводни прекршилац присутан на њеној територији и она га не изручи некој другој држави уговорници на основу тога што је незакониту радњу починио један од њених држављана.
4. Овај Протокол не искључује кривичну надлежност која се остварује у складу са домаћим законом.

Члан 5

1. Сматраће се да су незаконите радње из члана 3, став 1, подложне екстрадицији по свим уговорима о екстрадицији који постоје између држава уговорница и биће укључене као незаконите радње које подлежу екстрадицији по свим накнадно закљученим уговорима између њих, у складу са условима у тим уговорима.
2. Ако нека држава уговорница, која условљава изручење постојањем уговора, добије захтев за изручење од неке друге државе уговорнице са којом нема уговор о изручењу, она може сматрати овај Протокол прав-

ним основом за изручење у погледу таквих незаконитих радњи. Изручење подлеже условима предвиђеним законом замољене државе.

3. Државе уговорнице које изручење не условљавају постојањем уговора признаће такве незаконите радње за дела која повлаче изручење између себе, у зависности од услова предвиђених законом замољене државе.
4. Ове незаконите радње сматраће се, у смислу изручења између држава уговорница, као да су почињене не само на месту где су се догодиле, него и на територијама држава од којих се тражило да утврде своју надлежност у складу са чланом 4.
5. Ако се захтев за изручење упути у погледу незаконитих радњи описаних у члану 3, став 1, и замољена држава уговорница не изручи или одбије да изручи прекршиоца на основу његовог држављанства, та држава ће предузети одговарајуће мере да поднесе случај својим надлежним органима у сврху судског гоњења.

Члан 6

1. Државе уговорнице пружају једна другој највећу меру помоћи у вези са истражним радњама или кривичним поступком, односно поступком за изручење у вези са незаконитим радњама наведеним у члану 3, став 1, укључујући помоћ око прибављања доказа који су им на располагању, а неопходни су за поступак.
2. Државе уговорнице извршавају своје обавезе по ставу 1 овог члана, у складу са било којим уговорима или другим договорима о међусобној правној помоћи који могу да постоје између њих. У одсуству таквих уговора или договора, државе уговорнице ће једна другој пружити помоћ у складу са својим унутрашњим правом.

Члан 7

Државе уговорнице ће, у зависности од одредаба свог националног права:

- (а) предузимати мере да обезбеде заплону и конфискацију, већ према погодности, следећег:
 - 1) робе, као што су материјали, средства и друге инструменталије које се користе да би се починиле или омогућиле незаконите радње и у оквиру овог Протокола;
 - 2) средстава остварених у овим незаконитим радњама;
- (б) деловати по захтевима неке друге државе уговорнице за заплону или конфискацију роба или средстава поменутих у подставу (а) 1) и 2);
- (в) предузимати мере које имају за циљ затварање, привремено или трајно, просторија коришћених да би се починиле такве незаконите радње.

Члан 8

1. Државе уговорнице ће усвојити одговарајуће мере за заштиту права и

интереса деце жртава радњи забрањених овим Протоколом у свим фазама кривичног правосудног процеса, нарочито:

- (а) признавањем угрожености деце жртава и прилагођавањем поступака да би се признале њихове посебне потребе, укључујући њихове посебне потребе као сведока;
 - (б) обавештавањем деце жртава о њиховим правима, њиховој улози и обиму, временском распореду и напредовању поступка, и о разматрању њихових случајева;
 - (в) допуштањем да се у поступку у ком су угрожени њихови лични интереси представе и размотре гледишта, потребе и преокупације деце жртава, на начин који је у складу са правилима националног процесног права;
 - (г) обезбеђивањем одговарајућих служби подршке деци жртвама током читавог правног процеса;
 - (д) заштитом, на одговарајући начин, приватности и идентитета деце жртава и предузимањем мера у складу са националним правом, како би се избегло непожељно ширење информација које би могле довести до идентификовања деце жртава;
 - (ђ) осигуравањем, у одговарајућим случајевима, безбедности деце жртава, као и безбедности њихових породица и сведока који сведоче у њихово име, од застрашивања и одмазде;
 - (е) избегавањем непотребног одлагања разматрања случајева и извршавања налога или уредби о давању обештећења деци жртвама.
2. Државе уговорнице ће обезбедити да неизвесност у погледу стварне старосне доби жртве не спречи покретање кривичног поступка, укључујући истражне радње усмерене на утврђивање старосне доби жртве.
 3. Државе уговорнице ће обезбедити да, у поступању са децом жртвама незаконитих радњи описаних у овом Протоколу, најбољи интерес детета буде приоритет система кривичног правосуђа.
 4. Државе уговорнице предузеће мере како би обезбедиле одговарајућу обуку, посебно правну и психолошку, за лица која раде са жртвама незаконитих радњи забрањених овим Протоколом.
 5. Државе уговорнице ће, у одговарајућим случајевима, усвојити мере како би заштитиле безбедност и интегритет лица и/или организација укључених у спречавање и/или заштиту и рехабилитацију жртава таквих незаконитих радњи.
 6. Ништа у овом члану неће се тумачити тако да изазове предрасуде или да буде несагласно са правима оптуженог на правично и непристрасно суђење.

Члан 9

1. Државе уговорнице усвојиће или јачати, спроводити и ширити законе, управне мере, социјалну политику и програме, како би спречиле незаконите радње на које се овај Протокол односи. Посебна пажња поклањаће се заштити деце која су посебно осетљива на такву праксу.
2. Државе уговорнице јачаће у широј јавности, укључујући и децу, кроз информисање помоћу одговарајућих средстава, образовање и обуку, свест о превентивним мерама и штетним ефектима незаконитих радњи на које се овај Протокол односи. При испуњавању својих обавеза, а у складу с овим чланом, државе уговорнице охрабриваће учешће заједнице и, посебно, деце и деце жртава у таквим програмима информисања, образовања и обуке, на националном нивоу.
3. Државе уговорнице предузимаће све изводљиве мере у циљу обезбеђивања сваке одговарајуће помоћи жртвама таквих незаконитих радњи, укључујући њихову пуну социјалну реинтеграцију и њихов комплетан физички и психички опоравак.
4. Државе уговорнице обезбедиће да сва деца жртве незаконитих радњи описаних у овом Протоколу имају приступ одговарајућим поступцима, како би без дискриминације тражила обештећење од правно одговорних субјеката.
5. Државе уговорнице предузеће одговарајуће мере које имају за циљ да ефикасно забране производњу и дистрибуцију материјала у којима се рекламирају незаконите радње описане у овом Протоколу.

Члан 10

1. Државе уговорнице предузеће све потребне кораке да ојачају међународну сарадњу мултилатералним, регионалним и билатералним договорима за спречавање, откривање, истрагу, гоњење и кажњавање лица одговорних за дела која укључују продају деце, дечију проституцију, дечију порнографију и туризам ради секса са децом. Државе уговорнице ће исто тако унапредити међународну сарадњу и координацију између својих државних органа, националних и међународних невладиних организација и међународних организација.
2. Државе уговорнице ће унапредити међународну сарадњу како би помогле деци жртвама у њиховом физичком и психолошком опоравку, социјалној реинтеграцији и повратку у домовину.
3. Државе уговорнице ће унапређивати и јачати међународну сарадњу како би се позабавиле кључним узроцима, као што су сиромаштво и неразвијеност, који доприносе подложности деце на продају, дечију проституцију, дечију порнографију и туризам ради секса са децом.
4. Државе уговорнице које су у положају да то ураде обезбеђују финансијску, техничку или другу помоћ кроз постојеће мултилатералне, регионалне, билатералне или друге програме.

Члан 11

Ништа у овом Протоколу неће утицати на било које одредбе које су делотворније за остваривање права детета, а које могу бити садржане у:

- (а) закону неке државе уговорнице,
- (б) међународном праву које је на снази у односу на ту државу.

Члан 12

1. Свака држава уговорница ће, у року од две године по ступању на снагу овог Протокола у односу на ту државу уговорницу, поднети извештај Комитету за права детета са свеобухватним информацијама о мерама које је предузела на спровођењу одредаба Протокола.
2. Након подношења свеобухватног извештаја свака држава уговорница укључиће у извештаје које подноси Комитету за права детета, у складу са чланом 44 Конвенције, све додатне информације у погледу спровођења овог Протокола. Остале државе уговорнице Протокола подносиће извештај сваких пет година.
3. Комитет за права детета може да тражи од држава уговорница додатне информације релевантне за спровођење овог Протокола.

Члан 13

1. Овај Протокол отворен је за потписивање било којој држави која је страна уговорница или која је Конвенцију потписала.
2. Овај Протокол подлеже ратификацији и отворен је за приступање било којој држави која је страна уговорница Конвенције или која ју је потписала. Инструменти ратификације или приступања депонују се код Генералног секретара Уједињених нација.

Члан 14

1. Овај Протокол ступа на снагу три месеца након депоновања десетог инструмента ратификације или приступања.
2. За сваку државу која ратификује овај Протокол или му приступи након његовог ступања на снагу, он ће ступити на снагу месец дана од датума депоновања њеног инструмента о ратификацији или приступању.

Члан 15

1. Свака држава уговорница може отказати овај Протокол у сваком тренутку слањем писменог обавештења Генералном секретару Уједињених нација, који ће након тога обавестити друге државе уговорнице Конвенције и све државе које су Конвенцију потписале. Отказ ће ступити на снагу годину дана од датума када Генерални секретар прими обавештење.
2. Овакав отказ неће имати ефекат ослобађања државе уговорнице од њених обавеза по овом Протоколу у односу на било коју незакониту радњу која се догоди пре датума ступања на снагу тога отказа. Такав отказ, исто тако, ни на који начин неће прејудуцирати разматрање било

ког питања које је у току, а које Комитет за права детета већ буде разматрао пре датума ступања на снагу овог отказа.

Члан 16

1. Било која држава уговорница може да предложи измену и допуну и да их достави Генералном секретару Уједињених нација. Након тога Генерални секретар шаље предложеној измену државама уговорницама, са молбом да наведу да ли су за конференцију држава уговорница у сврху разматрања и гласања о предлозима. У случају да је, у року од четири месеца од датума таквог обавештења, најмање једна трећина држава уговорница за такву конференцију, Генерални секретар сазваће конференцију под покровитељством Уједињених нација. Свака измена и допуна коју усвоји већина присутних држава уговорница које гласају на конференцији биће поднета Генералној скупштини Уједињених нација на одобрење.
2. Измена и допуна усвојена у складу са ставом 1 овог члана ступиће на снагу када је одобри Генерална скупштина и државе уговорнице усвоје двотрећинском већином.
3. Када измена и допуна ступе на снагу, оне ће бити обавезујуће за државе уговорнице које их буду прихватиле, док ће остале државе уговорнице још увек обавезивати одредбе овог Протокола и све раније измене и допуне које су оне прихватиле.

Члан 17

1. Овај Протокол, чији је текст на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику једнако веродостојан, биће депонован у Архиви Уједињених нација.
2. Генерални секретар Уједињених нација проследиће оверен примерак овог Протокола свим државама уговорницама Конвенције и свим државама које су Конвенцију потписале.

